CHRISTINE STIX-HACKL FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2006. március 23. [1]

I – Bevezető észrevételek

1. A jelen eljárás a nyilvános magánárverési ingóságértékesítés-vezetői tevékenység Franciaországban történő megkezdését, és ezzel összefüggésben az Egyesült Királyságban szerzett „Bachelor of Arts in Fine Arts Valuations" oklevél elismerését érinti. Azon kérdésről van szó, hogy a 89/48/EGK irányelvet kiegészítve, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló, 1992. június 18-i 92/51/EGK tanácsi irányelvet (a továbbiakban: 92/51 irányelv) [2], vagy a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelvet (a továbbiakban: 89/48 irányelv) [3] kell-e alkalmazni, különös tekintettel az ezen irányelvek értelmében vett „jogi tanácsadó tevékenység" fogalom értelmezésének kérdésére. A teljesség kedvéért utalni kell arra, hogy ezt a két irányelvet időközben felváltotta a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, [4] amelyet 2007. október 20-ig kell átültetni.

II – Jogi háttér

A – *A közösségi szabályozás*

2. A 89/48 irányelv általános szabályozást vezet be olyan felsőfokú oklevelek elismerésére vonatkozóan, amelyek legalább hároméves szakoktatást és szakképzést zárnak le. A 92/51 irányelv kiegészíti az általános felsőfokú oklevelekre vonatkozó irányelvet azon szakmákkal, amelyekhez nincs szükség a 89/48 irányelv értelmében vett oklevélre.

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – HL L 209., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 47. o.

3 – HL 1989. L 19., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 337. o.

4 – HL L 255., 22. o.

3. Közös 2. cikkük értelmében az irányelveket a tagállamok minden olyan állampolgárára alkalmazni kell, aki önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként egy másik tagállamban kíván egy szabályozott szakmát gyakorolni.

4. A 89/48 irányelv 1. cikke c) pontjának és a 92/51 irányelv 1. cikke e) pontjának értelmében szabályozott szakmának minősül az a szakmai tevékenység vagy azoknak a szakmai tevékenységeknek az összessége, amelyek az egyes tagállamokban az adott foglalkozást alkotják.

5. A 89/48 irányelv 1. cikke d) pontjának második albekezdése és a 92/51 irányelv 1. cikke f) pontjának második albekezdése alapján az olyan szakmai tevékenység, amelyre az első albekezdés nem vonatkozik, a szabályozott szakmai tevékenységgel egyenértékűnek számít, ha egy olyan szövetség vagy szervezet tagjai gyakorolják, amelynek célja az érintett foglalkozás színvonalának fejlesztése és megőrzése, és amelyet az egyik tagállam e cél elérése érdekében egy bizonyos formában elismer, és amely

- tagjainak oklevelet ad ki,

- biztosítja, hogy tagjai az általa megállapított szakmai magatartási szabályokat betartják, és

- feljogosítja tagjait egy bizonyos cím viselésére, illetve meghatározott rövidítés használatára vagy ennek az oklevélnek megfelelő jogállásra.

6. A 89/48 irányelv 1. cikke d) pontjának harmadik albekezdése arról rendelkezik, hogy a melléklet azoknak a szövetségeknek vagy szervezeteknek a nem kimerítő felsorolását tartalmazza, amelyek az irányelv elfogadásának időpontjában a második albekezdés rendelkezéseinek megfelelnek. Ha egy tagállam egy szövetséget vagy szervezetet a második albekezdés rendelkezései értelmében elismer, erről értesíti a Bizottságot, amely ezt az információt közzéteszi az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*. Az Egyesült Királyság tekintetében a 13. pont megemlíti a *„Royal Institution of Chartered Surveyors"* -t.

7. Az irányelvek közös 1. cikke a) pontjában található az „oklevél" fogalom jogi definíciója. A 89/48 irányelv értelmében vett oklevélnek minősül minden oklevél, bizonyítvány és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvány, illetve ezek az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok együttesen, amely azt igazolja, hogy az oklevél tulajdonosa legalább három évig tartó felsőfokú képzést vagy egy ennek megfelelő időtartamú részképzést végzett el egyetemen, felsőoktatási intézményben vagy más hasonló szintű intézményben, és adott esetben a felsőfokú képzésen felül szükséges szakmai gyakorlatot is megszerezte. A 92/51 irányelv értelmében vett oklevelek tekintetében az (1) cikk a) pontja i) alpontjának második franciabekezdése a feltételek egyikeként említi, hogy

az oktatás és szakképzés megszerzéséről szóló tanúsítvány azt igazolja, hogy tulajdonosa sikeresen elvégzett egy, a 89/48/EGK irányelv 1. cikke a) pontjának második franciabekezdésében említetteken kívüli legalább egyéves felsőfokú képzést, vagy egy azonos időtartamú nem nappali képzést.

8. A 89/48 irányelv 3. cikke, amely egy szabályozott szakma megkezdésének és gyakorlásának alapelveit állítja fel, úgy rendelkezik, hogy ha egy szabályozott szakma megkezdését vagy gyakorlását a fogadó ország törvényei valamilyen oklevél megszerzésétől teszik függővé, akkor az illetékes hatóság a hiányos képesítésre való hivatkozással nem tagadhatja meg egy tagállam állampolgárától az adott foglalkozásnak a saját állampolgárával azonos feltételek szerinti megkezdésének vagy gyakorlásának jogát, amennyiben a kérelmező olyan oklevéllel rendelkezik, amely más tagállamban ahhoz szükséges, hogy annak területén az illető a foglalkozást megkezdhesse vagy gyakorolhassa, és ezt az oklevelet az egyik tagállamban szerezte.

9. A 92/51 irányelv 3. cikke hatálya tekintetében eltér. Lényegében akkor alkalmazandó, ha egy szabályozott szakma megkezdését vagy gyakorlását a fogadó ország törvényei valamilyen, a kettő közül bármelyik irányelv értelmében meghatározott oklevél megszerzésétől teszik függővé, és a kérelmező rendelkezik a két oklevél bármelyikével.

10. A két irányelv végül közös 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szabályozza a szükséges oklevéllel nem rendelkező kérelmezők számára azt a lehetőséget, hogy ehelyett a fogadó államban annak alapján kezdhessék meg a szakmát, hogy a szakképzés megszerzéséről szóló tanúsítvánnyal rendelkeznek, valamint az említett foglalkozást legalább két éven át egy másik tagállamban gyakorolták.

11. A két irányelv közös 4. cikke megengedi az adott fogadó államnak, hogy bizonyos feltételekhez kössék a szabályozott szakma megkezdését és gyakorlását. Az (1) bekezdés értelmében a fogadó állam a kérelmezőtől először is kérheti a szakmai tapasztalat igazolását, vagy másodsorban egy, legfeljebb három évig tartó adaptációs időszak teljesítését vagy alkalmassági vizsga letételét. Ha a fogadó állam a második lehetőséget veszi igénybe, akkor a kérelmezőnek fel kell ajánlania az adaptációs időszak, illetve a szakmai alkalmassági vizsga közötti választás lehetőségét. Ettől az alapelvtől eltérően a fogadó állam előírhatja az adaptációs időszakot vagy az alkalmassági vizsgát, ha olyan foglalkozásokról van szó, amelyek gyakorlása megköveteli a nemzeti jog pontos ismeretét, és amelyeknél a nemzeti jog kérdéseit illető tanácsadás és/vagy segítségnyújtás a szakmai tevékenység alapvető és állandó része.

B – *A nemzeti szabályozás*

12. A code de commerce (francia kereskedelmi törvénykönyv) L.321-1–L.321-38. cikke

szabályozza a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítést. Az L.321-4. cikkben közelebbről meghatározzák az ilyen árveréseket szervező társaságok tevékenységét.

13. Az L.321-8. cikk értelmében az ügyvezetők, a társasági tagok vagy az alkalmazottak közül legalább egy személynek rendelkeznie kell az árverés vezetéséhez szükséges szakképzettséggel, vagy olyan oklevéllel, illetve engedéllyel, amelyeket a Conseil d'Etat által rendelet útján meghatározott feltételek mellett e területen egyenértékűnek ismertek el.

14. A code de commerce nyilvános magánárverési ingóság-értékesítésről szóló L.321-1–L.321-38. cikkeinek végrehajtásáról szóló 2001. július 19-i 2001-650. sz. rendelet (a továbbiakban: rendelet) 16-25. cikkében rendelkezik a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetéséhez szükséges szakképzettségről, és egy 2001. augusztus 29-i rendelet meghatározza a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetéséhez megkövetelt szakmai gyakorlat felvételi vizsgájának programját és részleteit.

15. A rendelet 16. cikke többek között így rendelkezik:

„[...] Nem vezethet ingóság-értékesítő nyilvános magánárverést, aki nem teljesíti a következő feltételeket: [...]

3. Jogi képzésben szerzett nemzeti oklevéllel és művészettörténeti, iparművészeti, régészeti vagy képzőművészeti képzésben szerzett nemzeti oklevéllel rendelkezik, ezen oklevelek egyikének legalább *licence* fokozatúnak kell lennie, a másiknak pedig legalább kétéves felsőfokú tanulmányoknak megfelelő képzési szintet kell tanúsítania; vagy az igazságügy-miniszter és a felsőoktatásért felelős miniszter közös rendeletében meghatározott listán szereplő, sajátosan felmentésre jogosító, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány és oklevelek tulajdonosa.

4. Az ezen fejezet 1. szakaszában meghatározott szakmai gyakorlat felvételi vizsgáját sikeresen teljesítette.

5. A 4. pontban említett szakmai gyakorlatot az ezen fejezet 2. szakaszában meghatározott feltételekkel teljesítette."

16. A rendelet 45. cikke azon szakképzettségekre vonatkozik, amelyeket olyan személyektől követelnek meg, akik Franciaországtól eltérő olyan más állam állampolgárai, amely az Európai Közösség tagállama vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló egyezmény részes állama. Ennek értelmében:

„Nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetéséhez szükséges szakképzettséggel rendelkezik – anélkül, hogy a 16. cikk (3), (4)

és (5) bekezdéseiben megjelölt feltételeknek meg kellene felelnie – az Európai Közösség tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló szerződés részes államának olyan állampolgára, aki legalább egyéves felsőfokú képzést, vagy egy azonos időtartamú nem nappali képzést végzett el sikeresen a magánárverés-vezetői foglalkozás gyakorlásának előkészületeként, amelyre a felvételnek feltétele főszabályként az egyetemi vagy felsőoktatási intézménybe való felvételhez szükséges középfokú végzettség megszerzése, valamint a felsőfokú képzésen felül szükséges esetleges szakképzést is elvégezte, és rendelkezik

1. egy vagy több olyan oklevéllel, bizonyítvánnyal vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okirattal, amely nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetését teszi lehetővé olyan tagállamban vagy szerződéses államban, amely a foglalkozás gyakorlásának megkezdését szabályozza, és amelyet

   a) vagy ezen állam illetékes hatósága bocsátott ki, és olyan képzést igazol, amelyet túlnyomó részt egy tag- vagy szerződéses államban vagy harmadik államban teljesítettek, egy olyan képzőhelyen, amely megfelel ezen tag- vagy szerződéses állam jogi és közigazgatási előírásainak;

   b) vagy egy harmadik állam bocsátott ki, ha igazolást mutatnak be, amelyet azon tag- vagy szerződéses állam illetékes hatósága állított ki, amely az oklevelet, bizonyítványt vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okiratot elismerte, és amely megerősíti, hogy az oklevél, bizonyítvány vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okirat tulajdonosa ezeket ezen államban teljesített legalább hároméves szakmai tapasztalatot követően szerezte meg;

2. rendelkezik egy vagy több olyan oklevéllel, bizonyítvánnyal vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okirattal, amely igazolja a szakma gyakorlásához szükséges szabályozott képzés lezárását egy olyan tag- vagy szerződéses államban, amely e foglalkozás megkezdését vagy gyakorlását nem szabályozza;

3. rendelkezik egy vagy több olyan oklevéllel, bizonyítvánnyal vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okirattal, amelyet olyan tag- vagy szerződéses államban szereztek, amely ezen foglalkozásnak sem a megkezdését, sem a gyakorlását, sem a gyakorlásához szükséges képzést nem szabályozza, amennyiben igazolja, hogy ezen államban a foglalkozást az elmúlt tíz év folyamán legalább két évig – illetve részmunkaidő esetén ezzel egyenértékű ideig – gyakorolta; ezen igazolásnak e tagállam illetékes hatóságától kell származnia."

17. A rendelet 48. cikke a „Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères

publiques"-et (a továbbiakban: Conseil) ruházza fel hatáskörrel az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb okiratok elismerésére vonatkozó kérelmek vizsgálatával kapcsolatban, olyan személyek tekintetében, akik a 45. cikkben lefektetett feltételeknek megfelelnek, és Franciaországban kívánnak letelepedni.

Háromnál többször senki sem vehet részt a vizsgán."

III – Tényállás, alapeljárás és előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18. A rendelet 49. cikke értelmében:

„Ha az érintett képzettségének tárgya jelentősen eltér attól, amely az oklevél programjának és a 19. cikkben nevezett szakmai vizsgának a részét képezi, vagy a származási tagállamban egy vagy több olyan foglalkozás, amelynek gyakorlásához ezen oklevél birtoklása vagy ezen vizsga letétele követelmény, nem minősül szabályozott szakmának, illetve az lényegesen eltérően szabályozott szakmai tevékenység, az érintettnek a 20. cikkben előírt bizottság előtt alkalmassági vizsgát kell tennie, amelynek programját és részleteit az igazságügy-miniszter rendeletben rögzíti.

A Conseil meghatározza az előző bekezdésben megnevezett program tárgyait, amelyekből a kérelmezőnek – eredeti képzésének figyelembe vételével – vizsgáznia kell.

A Conseil a kérelmezőkkel közli az alkalmassági vizsga eredményeit.

19. H. Price a „Bachelor of Arts with second class honours in Fine Arts Valuations" oklevéllel rendelkezik, amelyet az egyesült királyságbeli szakmai szervezetek elismertek, és amelyet a *„Royal Institution of Chartered Surveyors* (RICS)", valamint az *„Incorporated Society of Valuers and Auctioneers"* is hitelesített. Ahogy az iratokból kiderül, H. Price nem tagja az RICS-nek.

20. 2002. január 8-án H. Price kérelmet nyújtott be a Conseil-hez oklevél, bizonyítvány vagy egyéb okirat elismerésére, a rendelet 48. cikke értelmében. H. Price előadta, hogy az Egyesült Királyságban körülbelül kétéves, és Franciaországban többéves gyakorlattal rendelkezik.

21. 2003. június 19-i határozatával a Conseil engedélyezte H. Price-nak a rendelet 49. cikke értelmében vett alkalmassági vizsga letételét, és megadta, hogy a vizsga a következő tárgyakból fog állni: jogi ismeretek, a nyilvános árverés gyakorlata, szakmai szabályok.

2003. szeptember 11-én a Conseil elutasította a H. Price által 2003. július 21-én e határozat ellen benyújtott fellebbezését.

22. 2003. augusztus 19-i, a Cour d'appel Paris előtt benyújtott keresetével H. Price a Conseil megtámadott határozatának hatályon kívül helyezését kérte, valamint annak megállapítását, hogy „megfelel azon kötelezettségeknek, amelyek alapján nyilvános magánárverési ingóság-értékesítést vezethet". Másodlagosan H. Price azt kérte, terjesszék az Európai Közösségek Bírósága elé azt a kérdést, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítői tevékenység a 92/51 irányelv 4. cikkének hatálya alá tartozik-e, amely megengedi a fogadó államnak, hogy magának tartsa fenn az adaptációs időszak és az alkalmassági vizsga közötti választás lehetőségét.

23. Mivel a Cour d'appel Paris szükségesnek tartotta a közösségi szabályozás értelmezését, a Bíróságot 2005. március 23-i ítéletével kereste meg, amely a Bíróság Hivatalához 2005. április 4-én érkezett be, és amelyben a következő kérdéseket terjesztette elő előzetes döntéshozatal céljából:

1. A 89/48/EGK irányelvet kiegészítve, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló, 1992. június 18-i 92/51 tanácsi irányelv alkalmazandó-e a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetőjének a code de commerce L.321-1–L.321-3., L.321-8. és L.321-9. cikkeiben szabályozott tevékenységére?

2. Ha igen, hivatkozhat-e a fogadó tagállam az irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának második albekezdésétől történő, a 4. cikk (1) bekezdése b) pontjának harmadik albekezdésén alapuló eltérésre?

IV – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

24. Első kérdésével az előterjesztő bíróság azt szeretné tudni, hogy a 92/51 irányelv alkalmazandó-e a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetőjének tevékenységére. Mivel a 92/51 irányelv személyi hatálya nem vitatott, lévén, hogy H. Price britként EU-tagállam állampolgára, és másik tagállamban, nevezetesen Franciaországban kívánja kifejteni magánárverés-vezetői tevékenységét, azt kell csak megvizsgálni, hogy a kérdés a 92/51 irányelv tárgyi hatálya alá tartozik-e. Amennyiben nem, még a 89/48 irányelv jöhet szóba.

A – *A hatályra vonatkozó közös feltétel: a szakma szabályozása a fogadó államban*

25. A 92/51 irányelv, csakúgy, mint a 89/48 irányelv, csak akkor alkalmazható, ha a magánárverés-vezetői tevékenység a fogadó államban, Franciaországban az irányelvek értelmében vett szabályozott szakmának minősül.

26. Az irányelvek közös 1. cikkének jogi definíciója alapján szabályozott szakma az a szakmai tevékenység vagy azoknak a szakmai tevékenységeknek az összessége, amelyek az egyes tagállamokban az adott foglalkozást alkotják.

27. Az irányelvek 1. cikkei szabályozott szakmai tevékenységként olyan tevékenységet neveznek meg, amelynek megkezdése vagy gyakorlása, vagy gyakorlásának bármelyik módja egy tagállamban közvetlenül vagy közvetetten törvényi, rendeleti és közigazgatási szabályok útján oklevél megszerzéséhez van kötve.

28. A szabályozott szakma fogalmát a közösségi jogban autonóm módon kell értelmezni. A közösségi szabályozás alapján kell azonban megítélni így azt a kérdést is, hogy bizonyos tevékenységek a 89/48 irányelv értelmében vett foglalkozásnak számítanak-e.

29. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint [5] akkor van szó szabályozott szakmáról, ha az érintett tagállamban léteznek előírások e szakma megkezdésére vagy a tevékenység gyakorlására vonatkozóan. Egy ilyen jogi szabályozás lehet közvetlen vagy közvetett. Akkor van szó közvetlen szabályozásról, ha a fogadó állam törvényi, rendeleti és közigazgatási szabályai olyan szabályozást tartalmaznak, amelynek alapján az érintett szakmai tevékenységet kifejezetten olyan személyeknek tartják fenn, akik megfelelnek bizonyos feltételeknek, míg megtagadják e tevékenység megkezdését olyanoktól, akik e feltételeknek nem felelnek meg. [6]

30. Franciaországban a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő társaságok tevékenységét a code de commerce L-321-4–L.321-38. cikke szabályozza. Mivel e társaságokban az L.321-8. cikk alapján legalább egy olyan személynek kell tevékenykednie, aki rendelkezik a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységhez szükséges

5 – A C-164/94. sz., Aranitis-ügyben 1996. február 1-jén hozott ítélet 18. és 33. pontjai (EBHT 1996., I-135. o.) és a C-234/97. sz., Fernández de Bobadilla ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet 16. pontja (EBHT 1999., I-4773. o.).

6 – A (fenti 5. lábjegyzetben hivatkozott) C-164/94. sz. ügyben hozott ítélet 19. pontja és a (fenti 5. lábjegyzetben hivatkozott) C-234/97. sz. ügyben hozott ítélet 17. pontja.
Ezzel kapcsolatban lásd még a C-402/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. október 7-én hozott ítélet 31. és azt követő pontjait (EBHT C 300/13.), a megkezdésre vonatkozó szabályozás alapján szabályozott szakmaként való minősítés vonatkozásában.

szakképzettséggel, az L.321-4–L.321-38. cikk – ha közvetetten is – szabályozza az ilyen vezető tevékenységét. Az L.321-9. cikk közvetlen szabályozást tartalmaz, amely többek között meghatározza, hogy egyedül a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetője jogosult az árverések vezetésére.

31. A nyilvános magánárverési ingóságértékesítés-vezetői tevékenység megkezdését Franciaországban a rendelet részletesen szabályozza. Különösen a rendelet 16. és azt követő pontjai határozzák meg, hogy e tevékenység megkezdése egyetemi jogi oklevél és egy másik egyetemi oklevél meglététől, valamint egy szakmai gyakorlat megkezdéséhez szükséges vizsga letételétől, és e szakmai gyakorlat teljesítésétől függ.

32. A rendelet 45. cikkében meghatározott, az uniós polgárok és az EGT-államok állampolgárai számára fennálló, a szakma megkezdésére vonatkozó lehetőség is rögzít bizonyos eltérő feltételeket a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetője tevékenységének gyakorlásával kapcsolatban.

33. Így Franciaországban nemcsak a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítői tevékenység megkezdését, hanem gyakorlását is közvetlenül szabályozzák jogi előírások, mivel e tevékenység kifejtése csak azok számára van fenntartva, akik meghatározott szakképzettséggel rendelkeznek. Következésképpen e tevékenység a fogadó államban szabályozott szakmának minősül.

B – *Az alkalmazandó irányelv meghatározása*

34. Az eljárásban többször hivatkoztak arra, hogy nem a kérdést előterjesztő bíróság által említett 92/51 irányelv, hanem a 89/48 irányelv alkalmazandó. A következőkben tehát azt a kérdést vizsgáljuk, hogy a két irányelv közül melyik alkalmazandó az alapeljárásbeli felállásra.

1. A két elismerési irányelv elhatárolása

35. Azon kérdés vizsgálata előtt, hogy a magánárverés-vezető szakmára felkészítő képzés a 92/51 irányelv értelmében vett oklevélnek minősül-e, segítségül szolgálhat, ha először a két irányelv hatályát határozzuk meg.

36. Hogy a magánárverés-vezetői tevékenység a 92/51 irányelv tárgyi hatálya alá tartozzon, a fogadó államban a 92/51 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése, és ezzel összefüggésben az 1. cikk (1) bekezdése értelmében vett szabályozott szakmának kell minősülnie, továbbá szükséges, hogy ott e szakma megkezdéséhez a 92/51 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése, és ezzel összefüggésben az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett oklevél meglétét megköveteljék.

37. A 92/51 irányelv harmadik, negyedik és kilencedik preambulumbekezdése tanúsága szerint, a 89/48 irányelv alapjául szolgáló elgondolást bővíti és terjeszti ki. A harmadik preambulumbekezdés szerint a 89/48 irányelv hatálya a felsőoktatási oklevelek elismerésére korlátozódik. A negyedik és kilencedik preambulumbekezdés szerint ezért a 92/51 irányelv kiegészítő jelleggel szabályozni kívánja „[...] az első általános rendszer által le nem fedett oktatási és képzési szinteket, nevezetesen az egyéb felsőfokú oktatást és képzést, illetve más, azokkal egyenértékű oktatást és képzést, valamint a rövid és hosszú időtartamú középfokú képzéseket, amelyeket lehetőség szerint szakképzés és szakmai gyakorlat egészít ki".

38. Az elismerésről szóló két irányelv hatályának elhatárolása kapcsán tehát a képzési szint a döntő. Az elismerésről szóló két irányelv rendszertani szempontból összesen három szakképzési szintet foglal magában: a középfokú képzést, a rövid tanulmányokat és az összes, a C. mellékletben felsorolt tanulmányt, valamint a legalább hároméves képzést követő bizonyítványokat.[7]

39. Mivel a 92/51 irányelv – 1. cikke a) pontjának értelmében – az első két képzési szintet, és a 89/48 irányelv – 1. cikkének a) pontja értelmében – a harmadik képzési szintet foglalja magában, a 92/51 irányelv keretei között az adott képzési szinten belül előírt elismerés mellett az e szintek közötti elismerés (úgynevezett átmeneti lehetőség) is be kell, hogy következzen.

40. Ez az átmeneti lehetőség vagy az egyes képzési szintek közötti átengedés rendkívül összetett elismerési szabályozáshoz vezetett, amelyet a 92/51 irányelv 3. cikke rögzít. A 92/51 irányelv 3. cikke alapján tehát több elismerési felállás is lehetséges, amelyek vagy a 92/51, vagy a 89/48 irányelv hatálya alá, avagy egyikük hatály alá sem esnek. Következésképpen most megkísérlem ennek rendszerezett bemutatását.

7 – Ezzel összefüggésben lásd Hildegard Schneider: *Die Anerkennung von Diplomen in der Europäischen Gemeinschaft*, 1995., 239. o.

41. Először is a 92/51 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében aszerint tesznek különbséget, hogy a fogadó állam az adott foglalkozás gyakorlásához megkövetel-e a 92/51 irányelv vagy a 89/48 irányelv értelmében vett oklevelet.

42. Eszerint vizsgálni kell, hogy a kérelmező képzési tagállamában az érintett szakma egyáltalán szabályozott-e (a 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontja). Ha nem ez a helyzet, a 92/51 irányelv alkalmazása – a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján – továbbá attól függ, hogy a kérelmező a konkrét esetben az adott foglalkozást bizonyos időn keresztül gyakorolta-e. Ha ezek egyike sem teljesül, az elismerésről szóló irányelvek egyike sem alkalmazható, bár a fogadó államot kötik az alapszabadságok.

43. Ha a szakma a képzési államban szabályozottnak minősül, következő lépésként azt kellene vizsgálni, hogy e szakma megkezdéséhez a képzés tagállama megkövetel-e a 92/51 irányelv vagy a 89/48 irányelv értelmében vett oklevelet.

44. Végül, a 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint vizsgálni kell, hogy a kérelmező ténylegesen tulajdonosa-e a képzés tagállama által megkövetelt oklevélnek. Ha azonban a kérelmező nem rendelkezik a szükséges oklevéllel, ugyanúgy, mint a nem kielégítő szakmai tapasztalat esetén (3. cikk (1) bekezdésének b) pontja), nem a két irányelv, hanem az az alapszabadság alkalmazható, amely alá az érintett szakma gyakorlása tartozik. [8] Ennek kapcsán különösen a Vlassopoulou-ügyben hozott ítéletben [9] az alapszabadságokból kifejlesztett alapelvek vehetők át.

45. Annak érdekében, hogy a jelen előzetes döntéshozatali eljárás alapeljárásában alkalmazandó legyen a 92/51 irányelv, a következő három felállás egyikének kell megvalósulnia:

– vagy mind a fogadó állam, mind a képzés tagállama megköveteli a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet, és a kérelmező rendelkezik is ilyennel (a 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja);

– vagy a két állam közül az egyik a 92/51 irányelv, a másik a 89/48 irányelv értelmében vett oklevelet követeli meg, és a kérelmező a képzés tagállama által megkövetelt oklevéllel rendelkezik (a

8 – E felállás kapcsán lásd Martin Wasmeier: „Aktuelle Fragen im Zusammenhang mit der Anerkennung von Berufsabschlüssen", *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* 1999., 746. (749.) o.

9 – A C-340/89. sz., Vlassopoulou-ügyben 1991. május 7-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-2357. o.).

92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett úgynevezett átmeneti lehetőség); [10]

– vagy a fogadó állam a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg, az adott szakmát a képzés tagállamában nem szabályozzák, de a kérelmező rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalattal (a 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja).

46. Annak meghatározása érdekében, hogy az alapeljárásban e felállások valamelyike megvalósul-e, azt kell vizsgálni, hogy a fogadó állam melyik oklevelet követeli meg, a szakma a képzés tagállamában szabályozott-e, és a képzés tagállama melyik oklevelet követeli meg.

2. A feltételek egyenként

a) A fogadó állam által megkövetelt oklevél típusa

47. Annak meghatározása érdekében, hogy a fogadó állam, Franciaország milyen oklevelet követel meg a magánárverés-vezetői tevékenységhez, a francia jog azon előírásait kell megvizsgálni, amelyek e tevékenység gyakorlásának feltételeit szabályozzák. Az e kérdésre adott válasz feltételezi a kérdéses, a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenység megkezdéséről szóló francia szabályozás értelmezését. Ez azonban alapvetően nem a Bíróság feladata az EK 234. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárás keretei között. Annak érdekében, hogy a nemzeti bíróságnak hasznos választ adjunk, a következőkben a nemzeti szabályozással kapcsolatos néhány adatról lesz szó.

48. A nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységhez megkövetelt szakképzettséget a rendelet 16. cikke rögzíti. Először is jogi képzésben szerzett nemzeti oklevéllel *és* művészettörténeti, iparművészeti, régészeti vagy képzőművészeti képzésben szerzett nemzeti oklevéllel kell rendelkezni, ezen oklevelek egyikének legalább *licence* fokozatúnak kell lennie (azaz hároméves képzés felsőoktatásban), a másiknak pedig legalább kétéves felsőfokú tanulmányoknak megfelelő képzési szintet kell tanúsítania. Tehát összességében legalább ötéves egyetemi képzést követelnek meg. Ezenkívül egy legalább két évig tartó képzést is teljesíteni kell – a megkezdéshez szükséges vizsgát követően.

49. A rendelet 16. cikke tehát a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenység gyakorlását több feltételtől is függővé

10 – Lásd a Bizottságnak a Tanács és az Európai Parlament számára készített jelentését a 92/51/EGK irányelvnek a 92/51/EGK irányelv 18. cikkével összhangban való alkalmazásáról (COM(2000) 17 végleges, 201. és azt követő pontok).

teszi, amelyek közül három a képzésre vonatkozik (egyetemi tanulmányok, felvételi vizsga és szakmai gyakorlat). E három feltételt egymás után, számozással sorolják fel. A szövegből következtethetünk arra, hogy az egyetemi oklevél, csakúgy, mint a szakmai gyakorlat, a magánárverés-vezető képzés részét képezi, és nemcsak általános szakképzettséget jelent.

50. Ezen értelmezés mellett szól egy teleologikus érv is: a szabályozás értelme ugyanis többek között az, hogy csak azok teljesíthessék a kétéves szakmai gyakorlatot, akik azt megelőzően megfelelő egyetemi képzésben részesültek. A szakmai gyakorlat tehát egyfajta specializációt jelent, amelyet megelőz egy általános jogi és egy művészeti képzés. Ezért a magánárverés-vezetői összképzésnek szükséges és elengedhetetlen része az egyetemi képzés.

51. A Bíróság ítélkezési gyakorlata egyértelművé teszi, hogy a végtermék számít. Így a Bíróság a Morgenbesser-ügyben [11] az ügyvédi szakma kapcsán megállapította, hogy egy francia állampolgár, aki jogi tanulmányait *„maîtrise en droit"* képesítéssel fejezte be, de nem rendelkezik az azt követő ügyvédi képzéssel, nem hivatkozhat a 89/48 irányelvre. Az egyetemi képzettség mellett a gyakorlati képzést is bizonyítani kell. Csak ezzel a végzettséggel számít lezártnak az ügyvédi összképzés. Ebben az összefüggésben „végtermékről" van szó, azaz csak a két képzési rész együttesen ismerhető el a 89/48 irányelv szerinti összképzésként, és nemcsak a 92/51 irányelv értelmében vett gyakorlati képzés. [12]

52. A Burbaud-ügyben [13] hozott ítéletben a Bíróság a kórházigazgatói foglalkozás kapcsán ezt megerősítette, és a 35. pontban megállapította, hogy I. Burbaud képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványa egy legalább hároméves felsőfokú képzést igazol. Ez azt jelenti, hogy a Bíróság a jogi oklevelet és az azt követő képzést összképzésnek tekintette.

53. Ez a végterméket érintő ítélkezési gyakorlat átvihető az eljárás tárgyát képező nyilvános magánárverési ingóság-értékesítői

11 – A C-313/01. sz., Morgenbesser-ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet 54. pontja (EBHT 2003., I-13467. o.).

12 – Lásd (a fenti 7. lábjegyzetben hivatkozott) Schneider, 172. és azt követő oldal; Sabine Regelin: Berufliche Befähigungsnachweise und ihre Anerkennung, in: Oetker/Preis (ed.): *Europäisches Arbeits- und Sozialrecht*, 49. o.; Ulrich Müller-Bernhardt: Anerkennung von Hochschuldiplomen im Gemeinschaftsrecht, *Recht der Jugend und des Bildungswesens* 1989., 130. (134.) o.

13 – A C-285/01. sz., Burbaud-ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-8219. o.).

foglalkozásra is. Ha a Bíróság a kórházigazgatói foglalkozás kapcsán a felsőoktatási oklevelekről szóló irányelv értelmében vett oklevélnek tekint egy hároméves egyetemi képzést és egy további, kétéves felsőfokú képzést, akkor ugyanez a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységnél a minore ad maius érvényes kellene, hogy legyen, mivel az e foglalkozásra vonatkozó képzés a felsőfokú szakmai gyakorlaton túl nemcsak egy, hanem két egyetemi tanulmány (jogi és történelmi, régészeti vagy művészeti képzés) lezárását követeli meg, és így ez a képzés már ezért is a 89/48 irányelv értelmében vett oklevélnek minősül.

54. A nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezető foglalkozásra vonatkozó képzés – alapvetően – egy legalább ötéves egyetemi képzésből és egy kétéves szakmai képzésből áll.

55. A nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezető szakma olyan foglalkozás, amely a kórházigazgatói tevékenységhez hasonlóan felépített szakképzést feltételez. Mindkét szakma esetén az egyetemi jogi képzést olyan szakmai gyakorlat követi, amely az adott foglalkozás különleges követelményeire készít fel, és nemcsak jogi képzést foglal magában.

56. Így azonban a kórházigazgatói foglalkozást tekintve nem állná meg a helyét az a kifogás, amelyet az ügyvédi foglalkozással való összehasonlíthatósággal kapcsolatban lehetne felhozni, nevezetesen, hogy az ügyvédi szakmára vonatkozó képzés – ellentétben a magánárverés-vezetői tevékenységgel – homogén jogi képzés, amely elméleti és gyakorlati részre oszlik.

57. Ha a képzés fent kifejtett alapesetét vesszük alapul, a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői foglalkozás a 89/48 irányelv hatálya alá tartozik.

58. Mindazonáltal a rendelet 17. cikke előírja, hogy azon kérelmezők, akik legalább hétéves megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkeznek, és ezenkívül megfelelnek egy alkalmassági vizsgán, a 16. cikktől eltérően nem kötelesek a rendelet 1. cikke értelmében vett képzés – és ezáltal a 89/48 irányelv értelmében vett oklevél – megszerzésére a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítői tevékenység gyakorlásához. Mivel azonban e rendelkezés csupán a rendelet 16. cikkének alapvető szabályozásától eltérő kivétel, és ezért nem a magánárverés-vezetői foglalkozás megkezdésére vonatkozó önálló szabályozás, jelentéktelen a 89/48 irányelv értelmében vett oklevél meglétére vonatkozó kérdés kapcsán.

59. Ha a Franciaországban támasztott követelmények megítélésének kérdése kapcsán a rendelet 16. cikkéből indulunk ki, az eredmény a következő: a fogadó állam, tehát Franciaország a magánárverés-vezetői foglalkozás megkezdéséhez a 89/48 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg.

60. Ez azonban csak abban az esetben érvényes, ha nem a rendelet 45. cikkéből indulunk ki. Mert e rendelkezés szerint egy legalább egyéves felsőfokú képzés teljesítése szükséges. Ez a francia rendelkezés tehát csak a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg. A 45. cikk személyi hatálya tekintetében meghatározott államok állampolgáraira vonatkozik. Mivel H. Price is közéjük tartozik, rá is ezt az előírást kellene alkalmazni.

61. A 92/51 irányelv alkalmazandó, ha a következő két felállás bármelyike teljesül: vagy a fogadó állam, azaz Franciaország követeli meg a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet (a rendelet 45. cikkének alkalmazhatósága), vagy a 92/51 irányelv 3. cikkének alkalmazását megkívánó esetről van szó. Ehhez tartozik először is az úgynevezett átmeneti felállás, amelyben ugyan a fogadó állam a 89/48 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg, a képzés tagállama azonban csak a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet. Ez azt jelenti, hogy a rendelet 16. cikkének alkalmazása esetén is érvényesülhet a 92/51 irányelv. Másodsorban, a 92/51 irányelv 3. cikke akkor is előírja ezen irányelv alkalmazását, ha a fogadó állam egy, a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg, ám a képzés tagállamában a szakmát nem szabályozták, és a kérelmező rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalattal.

b) A képzés tagállamának követelményei

62. Annak megállapítása érdekében, hogy a képzés tagállama megkövetel-e a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet a magánárverés-vezetői foglalkozás gyakorlásához, először azt kell vizsgálni, hogy e foglalkozás a fogadó államban egyáltalán szabályozott szakmának minősül-e.

i) Szabályozott-e a szakma a képzés tagállamában?

63. Először is meg kell állapítani, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői szakma ilyen név alatt nem létezik az Egyesült Királyságban. Ugyanezt a tevékenységet ott úgynevezett „*Valuer/Auctioneer: Fine Arts*" fejti ki.

64. Az „*auctioneer*" szakma nem esik különleges, a megkezdésre vonatkozó szabályozás alá. Nincs szükség sem vizsgára, sem jóváhagyásra vagy szakmai szervezethez való tartozásra. Ebből következik, hogy a „*Valuer/Auctioneer: Fine Arts*" foglalkozás az Egyesült Királyságban nem szabályozott szakma.

65. Mindenesetre a meghatározott intézményekhez tartozás a gazdasági életben különleges előnyökkel jár. Az elismert intézmények közé tartoznak az Egyesült Királyságban például a RICS, a „*Society of Fine Art Auctioneers*" vagy a „*National Association of Valuers and Auctioneers*". A RICS meghatározott feltételek mellett kiosztja a „*Chartered Surveyors*" vagy a „*Chartered Arts and Antiques Surveyors*" címeket.

66. A 92/51 irányelv 1. cikke f) pontjának második albekezdése számol ezzel a különlegességgel, és ezért előírja, hogy a szakmai szövetségek által szabályozott szakmai tevékenység egyenértékű az államilag szabályozottal, ha a szakmai szövetségek általi szabályozást elismeri az adott tagállam.

67. A 92/51 irányelv nem szabályozza közelebbről, hogy mely szakmai szövetségek és szervezetek felelnek meg e kritériumoknak. Mindazonáltal a 89/48 irányelv – 1. cikke b) pontjának második albekezdésében – azonos rendelkezést tartalmaz. Az ezen irányelvhez tartozó egyik mellékletben olyan szakmai szövetségek és szervezetek jegyzéke található, amelyek megfelelnek a feltételeknek. A 13. pont alatt megtalálható a „Royal Institution of Chartered Surveyors" bejegyzés.

68. Kérdéses marad ugyanakkor, hogy lehetséges-e a 92/51 irányelv 1. cikke f) pontjának második albekezdése kapcsán azon szakmai szövetségek és szervezetek jegyzékének analóg alkalmazása, amelyek a 89/48 irányelv 1. cikk d) pontjának második albekezdésének feltételeit teljesítik.

69. E kérdés igennel történő megválaszolása mellett több érv szól: a 92/51 irányelv – ahogy címe is sugallja – a 89/48 általános felsőoktatási irányelvet kiegészíteni hivatott. Ezzel összefüggésben kell olvasni és értelmezni.[14] Ez a 89/48 irányelv rendelkezéseinek olyan tényállásokra történő analóg alkalmazása mellett szól, amelyek a 92/51 irányelv hatálya alá tartoznak.

70. Az ilyen analóg alkalmazást különösen akkor kell helyeselni, ha a 92/51 irányelv egy bizonyos területet lényegében hasonló módon szabályoz, mint a 89/48 irányelv. Ez a helyzet a jelen eljárásban, mert mindkét

14 – A 92/51 irányelv ötödik preambulumbekezdése.

irányelv ugyanazt a szabályozást tartalmazza a szakmai szövetségek és szervezetek általi szakmai szabályozás tekintetében; ezért következetes ezen egyesületek jegyzékének alkalmazása mindkét irányelv esetében.

71. E jegyzéknek a 92/51 irányelvre való alkalmazhatósága mellett szól továbbá az, hogy a RICS elismert módon állít fel szakmai szabályokat olyan foglalkozásokkal kapcsolatban, amelyek a 89/48 irányelv hatálya alá tartoznak. Még inkább ez kell, hogy legyen a helyzet olyan foglalkozások esetén, amelyek a 92/51 irányelv hatálya alá tartoznak, mivel a megkezdéshez kapcsolódó feltételek az utóbbi szakmák esetében egyszerűbbek.

72. A 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdése alkalmazásának első feltétele tehát csak abban az esetben teljesül, ha nem az *„auctioneer"*, hanem a *„Chartered Surveyors"* vagy a *„Chartered Arts and Antiques Surveyors"* szakmából indulunk ki.

ii) A képzés tagállamában megkövetelt feltételek

73. Amennyiben a képzés tagállamában megkövetelt feltételek következő megítélése az irányelvnek egy adott tényállásra történő alkalmazását érinti, a nemzeti bíróság feladatáról van szó.

74. Abban az esetben, hogy az Egyesült Királyságban szabályozott szakmáról van szó, egy következő lépésben azt kell vizsgálni, hogy az Egyesült Királyságban e foglalkozás gyakorlásához a 92/51 irányelv értelmében vett oklevél, azaz egy legfeljebb kétéves képzést követően megszerzett felsőfokú oklevél szükséges.

75. A 89/48 irányelvet ezzel ellentétben akkor kellene alkalmazni, ha a *„Chartered Surveyors"* vagy a *„Chartered Arts and Antiques Surveyors"* követelményeiből indulunk ki. Hogy a *„Chartered Surveyors"*-re és/vagy a *„Chartered Arts and Antiques Surveyors"*-re vonatkozó feltételek teljesülnek-e, a nemzeti bíróságnak kell megítélnie.

76. Ha ahhoz az eredményhez jutunk, hogy a képzés tagállama, azaz az Egyesült Királyság a magánárverés-vezető foglalkozás megkezdéséhez a 92/51 irányelv értelmében vett oklevelet követel meg, a mindenkori kérelmezőnek is rendelkeznie kell a 92/51 irányelv értelmében szükséges oklevéllel, annak érdekében, hogy a 92/51 irányelv a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységre is alkalmazható legyen.

77. Ha az *„auctioneer"* foglalkozásból indulunk ki, akkor nem szabályozott szakmáról van szó, ezért a két irányelv egyike sem alkalmazható.

iii) A feltételek H. Price általi teljesítése

78. Továbbá a konkrét tényállás ismeretében vizsgálni kellene, hogy az alapeljárás kérelmezője milyen oklevéllel és milyen gyakorlattal rendelkezik. Az iratokból nem derülnek ki az erre vonatkozó olyan adatok, mint például elismert intézmények egyikéhez tartozás, vagy pedig az adatok vitatottak, különösen a képzés tagállamában, azaz az Egyesült Királyságban teljesített kétéves gyakorlat.

79. Mivel azonban az ilyen vizsgálat a konkrét tényállásra történő alkalmazást jelenti, ugyancsak az illetékes nemzeti hatóságok feladatáról van szó. Míg ugyanis a Bíróság feladata a nemzeti bíróság számára az értelmezéssel kapcsolatos olyan tanácsokat adni, amelyek a jogvita eldöntéséhez szükségesek, a nemzeti bíróság feladata a szóban forgó tényállásnak a Bíróság által felállított kritériumok alapján történő megítélése. A közösségi jogszabályok végrehajtása, csakúgy, mint azok konkrét ügyre való alkalmazása a nemzeti bíróság feladata marad. [15]

15 – A C-446/98. sz., Fazenda Pública-ügyben 2000. december 14-én hozott ítélet 23. pontja (EBHT 2000., I-11435. o.) és a (fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott) C-285/01. sz. ügyben hozott ítélet 58. pontja.

C – *Részeredmény*

80. Az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 89/48/EGK irányelvet kiegészítve, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló, 1992. június 18-i 92/51/EGK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az a francia jog szerint csak akkor alkalmazható a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységre, ha az Egyesült Királyságban a szakma nem szabályozott, és a kérelmező teljesíti a 92/51 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja által állított feltételeket, vagy az Egyesült Királyságban e foglalkozáshoz ezen irányelv értelmében vett oklevél szükséges. Hogy e feltétek fennállnak-e, a nemzeti bíróság feladata eldönteni.

V – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

81. Második kérdésével az előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a 92/51 irányelvnek a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenységre való alkalmazhatósága esetén a fogadó tagállam maga választhat-e az úgynevezett adaptációs eszközök (adaptációs időszak vagy alkalmassági vizsga) között, ahelyett, hogy a választást a kérelmezőre bízná. Ugyanezen kérdés merül fel a 89/48 irányelv alkalmazhatósága esetén is.

82. Lényegében azon kérdésről van szó, hogy a magánárverés-vezetői foglalkozás olyan

szakma-e, amelynek gyakorlása a nemzeti jog pontos ismeretét igényli, és amelynél a nemzeti jog kérdéseit illető tanácsadás és/vagy segítségnyújtás a szakmai tevékenység alapvető és állandó része, mivel ebben az esetben a fogadó állam az irányelvek közös 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján korlátozhatja a kérelmező választási lehetőségét az alkalmassági vizsga és az adaptációs időszak között.

85. Jelen esetben a közösségi szabályozás értelmezése és a konkrét alapeljárás tárgya közötti összefüggést kell vizsgálni. Az előzetes döntéshozatalra az előterjesztő bíróság megfogalmazásában előterjesztett második kérdés megválaszolása azt feltételezi, hogy a 92/51 irányelv egyáltalán alkalmazható.

A – *Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés elfogadhatóságáról*

83. A második kérdés tartalmára és megfogalmazására tekintettel célszerű megvizsgálni az elfogadhatóságot.

86. Mivel csak a későbbi, a nemzeti bíróság előtt zajló eljárásban lesz megállapítható, hogy a 92/51 irányelv alkalmazható-e az alapeljárás tényállására, kérdéses, hogy teljesülnek-e az ítélkezési gyakorlat azon követelményei, miszerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolása a jogvita eldöntése szempontjából szükséges kell, hogy legyen.

84. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatában úgy határozott, hogy valamely tagállami bíróság előterjesztett kérdésről való döntést akkor utasíthatja el, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan nem áll összefüggésben a valósággal, vagy az alapeljárás tárgyával, ha a probléma hipotetikus természetű, vagy ha a Bíróság nem rendelkezik mindazon ténybeli vagy jogi adatokkal, amelyek az előterjesztett kérdések célravezető megválaszolásához szükségesek. [16]

87. A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján azonban nem szabad túl szigorúan venni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elé állított követelményeket. A döntő az, hogy a közösségi szabályozás értelmezése a nemzeti bíróság számára hasznos és célravezető lehet-e. „Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a közösségi szabályozás értelmezését érintik, a Bíróság alapvetően köteles ezekről dönteni." [17]

16 – A C-379/98. sz., PreussenElektra-ügyben 2001. március 13-án hozott ítélet 39. pontja (EBHT 2001., I-2099. o.), a C-390/99. sz., Canal Satélite Digital ügyben 2002. január 22-én hozott ítélet 19. pontja (EBHT 2002., I-607. o.), a C-373/00. sz., Adolf Truley-ügyben 2003. február 27-én hozott ítélet 22. és azt követő pontjai (EBHT 2003., I-1931. o.) és a C-380/01. sz., Schneider-ügyben 2004. február 5-én hozott ítélet 22. pontja (EBHT 2004., I-1389. o.).

17 – Lásd különösen a C-415/93. sz., Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet 59. pontját (EBHT 1995., I-4921. o.), a (fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott) C-379/98. sz. ügyben hozott ítélet 38. pontját, a (fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott) C-390/99. sz. ügyben hozott ítélet 18. pontját és a C-153/00. sz., der Weduwe-ügyben 2002. december 10-én hozott ítélet 31. pontját (EBHT 2002., I-11319. o.).

88. Jelen esetben arra kell utalni, hogy a két irányelv közül az egyik alkalmazhatósága miatt célravezető a kérdést előterjesztő bíróság számára a jogi tanácsadó tevékenység irányelv értelmében vett fogalmának az értelmezése.

B – *A jogi tanácsadói foglalkozás fogalma az irányelvek értelmében*

89. Először azt kell megvizsgálni, hogy a magánárverés-vezetői foglalkozás olyan szakma-e, amelynek gyakorlása a nemzeti jog pontos ismeretét követeli meg. Ezt követően azt kell vizsgálni, hogy a nemzeti jog kérdéseit illető tanácsadás és/vagy segítségnyújtás a szakmai tevékenység alapvető és állandó része-e.

90. Amennyiben a képzés tartama vagy tartalma tekintetében egyfelől a származás és a képzés tagállamában, illetőleg másfelől a fogadó államban eltérés van, a fogadó állam a 92/51 irányelv 4. cikke alapján a kérelmező elé további követelményeket állíthat, annak érdekében, hogy biztosítsa az új szakmai környezetbe való szakszerű beilleszkedését.

91. Eltérő képzési tartalom esetén, azaz ha a kérelmező eddigi szakképzettsége olyan elméleti és gyakorlati szakterületekre terjed ki, amelyek lényegében különböznek a fogadó állambelitől, és ezáltal oklevele ez utóbbiakat nem fedi, a fogadó állam tőle konkrétan, ennek ellentételezéseképpen a 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának első franciabekezdése szerint adaptációs időszakot vagy alkalmassági vizsgát követelhet meg. Ez akkor is érvényes, ha a szabályozott szakmai tevékenység a fogadó államban átfogóbb, mint abban a tagállamban, ahonnan a kérelmező érkezett, és ezt a különbséget egy olyan különleges képzés fejezi ki, amelynek szakterületeit nem fedi le a kérelmező oklevele (a 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának második franciabekezdése).

92. Azon fogadó állam, amely kihasználja ezt a kompenzációs lehetőséget, a kérelmező részére választási lehetőséget kell, hogy biztosítson az adaptációs időszak és az alkalmassági vizsga között. A választási szabadság ezen alapelve alól a 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének első franciabekezdése mindazonáltal kivételt biztosít, ha olyan foglalkozásról van szó, amelynek gyakorlása a nemzeti jog pontos ismeretét követeli meg, és amelynél a nemzeti jog kérdéseit illető tanácsadás és/vagy segítségnyújtás a szakmai tevékenység alapvető és állandó része. Ebben az esetben a fogadó állam maga választhat.

93. A jogi tanácsadó foglalkozásokat érintő e kivétel szó szerint megegyezik a 89/48 irányelv vonatkozó rendelkezésével. Ezért ésszerűnek tűnik, hogy utaljunk a 89/48 irányelv e rendelkezésének keletkezési történetére.

94. Így utalni kell arra, hogy a Bizottság javaslatában sem az alkalmassági vizsga mint adaptációs eszköz, sem ez a jogi tanácsadó szakmákat érintő kivételes tényállás nem szerepelt. Csak a tanácsbeli, és ezzel párhuzamosan a jogi szakmai rétegekben lezajlott viták vezettek ehhez a szabályozáshoz. [18]

95. Habár a szabályozás ilyen kiterjesztése a Bizottság álláspontja szerint nem egyezett az irányelv alapfilozófiájával, amelyet a képzés minőségében való kölcsönös bizalom jellemez, [19] a tagállamok aggályai miatt végül elfogadták. E szabályozás értelme az, hogy lehetőséget adjon a tagállamoknak, hogy megvizsgálják a kérelmezőnél a nemzeti jognak az adott foglalkozás gyakorlásához szükséges ismereteit, mivel az eltérő nemzeti jogrendszerek miatt – más szakmáktól eltérően – nem lehet magától értetődően abból kiindulni, hogy az egyik tagállambeli szakképzett személy egy másik tagállamban is sikeresen gyakorolhatja foglalkozását.

96. Ezért e rendelkezés bevezetésével a képzettségek alapvető összehasonlíthatóságáról szóló irányelv alapgondolatától eltérő, különleges előírást hoztak bizonyos szakmák tekintetében.

97. A keletkezési történet egy további szempontja a kivétel kiterjesztő értelmezése mellett szól. Így az Európai Parlament a Tanács közös álláspontját a második olvasatban akként kívánta módosítani, hogy a nemzeti jog ismeretének feltételét a szűkebb értelemben vett jogi szakmákra kívánta korlátozni. [20] A Parlament e módosítási javaslatát azonban a Tanács nem vette át.

98. Ezzel ellentétben az a körülmény, hogy nem azonos értékű alternatíváról, hanem kivételes szabályozásról van szó, a rendelkezés megszorító értelmezése mellett szól.

18 – Ezzel kapcsolatban lásd (a fenti 7. lábjegyzetben hivatkozott) Schneidert, 195. o.

19 – Ezzel kapcsolatban lásd (a fenti 7. lábjegyzetben hivatkozott) Schneidert, 197. o.

20 – A Bizottságnak a legalább hároméves szakképzést lezáró felsőoktatási oklevelek elismerésének általános szabályozásáról szóló irányelv elfogadása tekintetében tett javaslatára vonatkozó közös tanácsi álláspontot érintő határozat (HL 1988., C 309., 44. o.).

99. Ennek fényében tehát nem elegendő, ha az érintett foglalkozás gyakorlásához akármilyen jogi ismeretek szükségesek. Az sem elegendő, hogy az ismereteket kevés, szűken lehatárolt jogterületeken követelik meg. Máskülönben ugyanis például majdnem az összes kereskedelmi tevékenység a kivételes rendelkezés alá tartozna. Ez azonban nem lehetett a közösségi jogalkotó szándéka. Továbbá az sem lehet döntő, hogy a szakma tekintetében meghatározott felelősségi szabályok érvényesek.

100. Összességében szigorú mércét kell felállítani az ismeretek terjedelme és mélysége vagy alapossága tekintetében. Ez vonatkozik mind magukra a megkövetelt jogi ismeretekre, mind a tevékenység tanácsadás és/vagy segítségnyújtás részére.

101. A 89/48 irányelv átültetésekor minden tagállam kihasználta a jogi szakma tekintetében fennálló választási lehetőségét, és az alkalmassági vizsgát választotta adaptációs eszközként. Ez talán azzal magyarázható, hogy ez az alternatíva a két lehetséges adaptációs eszköz közül a szigorúbb, és még jobban megnehezíti a kérelmező számára az adott szakma megkezdését az érintett fogadó államban.

102. A 92/51 irányelv általános célkitűzéseire tekintettel a 4. cikk (1) bekezdése b) pontja harmadik albekezdésének e kivételes rendelkezése tehát nem értelmezendő túlzottan tágan.

103. Végül arra kell utalni, hogy a 92/51 irányelv 4. cikkét, mint másodlagos jogi rendelkezést, a magasabb rendű jog fényében kell értelmezni. Ide tartoznak a vonatkozó alapszabadság mellett még az általános jogi alapelvek is. Ebben az összefüggésben az arányossági alapelv előírásaira kell gondolni, amelyet a tagállamok mind a 92/51 irányelv átültetésének keretei között, mind a nemzeti rendelkezések alkalmazásának keretei között kötelesek figyelembe venni. A magasabb rendű jog ezen előírásaiból újabb korlátok adódhatnak, amelyek a tagállamok cselekvési szabadságát tovább szűkítik.

C – *A nyilvános magánárverési ingóságértékesítések jogilag releváns jellemzői Franciaországban*

104. A nyilvános magánárverési ingóságértékesítést Franciaországban az L.321-1–L.321-4., valamint az L.321-8. és L.321-9. cikkek szabályozzák.

105. E rendelkezések csak a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítést szabályozzák, és nem vonatkoznak olyan kényszerárverésekre, amelyet törvény vagy bírósági határozat által előírt árverésként határoznak meg, és a bíróság által kirendelt árverezők („commissaires priseurs judiciaires") monopóliuma marad.

106. A nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés csak használt tárgyakra vagy olyan új tárgyakra vonatkozik, amelyeket közvetlenül az eladó készített, ha ez utóbbi nem kereskedő vagy kézműves, és a tárgyak egyesével vagy sorshúzás útján kerülnek eladásra.

107. E nyilvános magánárverési ingóság-értékesítéseket alapvetően kereskedelmi társaságok vezetik le, amelyek célja az ingó dolgok értékbecslésére és ilyen tárgyak nyilvános magánárverési értékesítésének megszervezésére és vezetésére korlátozódik. E társaságok az adott tárgy tulajdonosának megbízottjaként járnak el. Nem jogosultak közvetlenül vagy közvetve saját maguk részére olyan ingó dolgokat vásárolni, vagy azokat eladni, amelyeket nyilvánosan eladásra kínálnak. Ez a tilalom vonatkozik a cégvezetőre, a társasági tagra és a társaság alkalmazottaira is.

108. E társaságok tevékenységüket csak akkor fejthetik ki, ha megkapták a Conseiltől az engedélyt, és megfelelő biztosítékokkal kell szolgálniuk, amely a szervezetükre, technikai és pénzügyei eszközeikre, becsületességükre és cégvezetőjük szakmai tapasztalatára, valamint az ügyfelek számára az ügyletek biztonságát garantáló megfelelő intézkedésekre vonatkozik. Kötelesek könyvvizsgálót és helyettes könyvvizsgálót kinevezni.

109. Ügyvezetőik, társasági tagjaik vagy alkalmazottak közül legalább egy személynek rendelkeznie kell az árverési vezetéséhez szükséges szakképzettséggel, vagy olyan oklevéllel vagy engedéllyel, amelyet a Conseil d'Etat által rendeletben meghatározott feltételek mellett e területen egyenértékűnek ismernek el (code de commerce L.321-8. cikke). A code de commerce L.321-15. cikke szankciókat helyez kilátásba annak érdekében, hogy bizonyos – többek között az engedélyről és a képzettségi követelményekről szóló – előírások betartását biztosítsa.

D – *A nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői foglalkozás*

110. A tagállam a 89/48 irányelv vagy a 92/51 irányelv közös 4. cikke (1) bekezdése b) pontja harmadik albekezdésének kivételes rendelkezését csak akkor alkalmazhatja, azaz akkor tarthatja fenn magának az adaptációs időszak és az alkalmassági vizsga közötti választás lehetőségét, ha az érintett szakma gyakorlása a nemzeti jog pontos ismeretét

igényli, és amelynél a nemzeti jog kérdéseit illető tanácsadás és/vagy segítségnyújtás a szakmai tevékenység alapvető és állandó része. A következőkben tehát azt kell megvizsgálni, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői foglalkozás teljesíti-e ezt a két feltételt.

113. Mindazonáltal e végkövetkeztetések csak a francia code de commerce vonatkozó rendelkezéseinek egyik lehetséges értelmezésén alapulnak, amely azonban semmi esetre sem kényszerítő erejű. Például a Handelsgesetzbuch (német kereskedelmi törvénykönyv) ugyan az árverező tekintetében tartalmaz a francia code de commerce-hez hasonló rendelkezéseket, azonban Németországban e foglalkozás nem szabályozott szakma.

1. Az ismeretekkel szemben támasztott követelmények

111. A francia jog rendelkezéseiből az következik, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenység a mindenkori árverési tárgy értékelésére, a szervezésre és az árverés vezetésére terjed ki. Ennek kapcsán az értékesítő az elárverezendő tárgy tulajdonosának megbízottjaként jár el.

114. Ezért a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítő tevékenység meghatározása érdekében kiegészítőleg olyan más rendelkezéseket is figyelembe kell venni, amelyek e szakma gyakorlására vonatkoznak, mint például azok az előírások, amelyek a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítői tevékenységre vonatkozó képzést szabályozzák Franciaországban.

112. E tevékenységi leírásból ugyan azt a végkövetkeztetést vonhatnánk le, hogy a magánárverés-vezetőnek rendelkeznie kell az ingóságok árverésére vonatkozó francia jogszabályok ismeretével, mivel elvégzi és vezeti az árveréseket, és hogy az árverési tárgy tulajdonosának megbízottjaként utóbbit jogi tanácsokkal is el kellene látnia.

115. A szakképzés célja alapvetően e szakma gyakorlásának előkészítéséből áll. Ezért a képzés tartalmából rendszerint következtetni lehet a szakma tartalmára, és fordítva. Tehát jelen esetben azt kell vizsgálni, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői szakmára történő képzésnek jelentős részét képezi-e a jogi képzés.

116. A magánárverés-vezetői képzést a 2001-650. rendelet szabályozza. Amint azt már az első kérdés jogi értékelése kapcsán kifejtettem, a képzés a rendelet 16. cikke értelmében egyetemi részből és szakmai gyakorlatból áll. Az egyetemi rész jogi oklevelet és egy második, legalább kétéves tanulmányt foglal magában.

117. A szakmai gyakorlat megkezdéséhez szükséges vizsga tartalmát a rendelet 4. és 5. cikkei rögzítik. Magában foglal jogi vizsgát és művészeti tárgyú vizsgát, egyenként négyórás időtartammal. A rendelet mellékletében megnevezik azokat a tárgyakat, amelyek a jogi vizsga tárgyát képezik. Ezek egyenként: polgári jog, kereskedelmi jog és a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés joga.

118. Maga a szakmai gyakorlat a rendelet 21. és azt követő cikkei alapján egy gyakorlati és egy elméleti részből áll, ahol is a gyakorlati részt egy nyilvános magánárverésekkel foglalkozó társaságnál vagy egy bíróság által kirendelt árverezőnél kell teljesíteni.

119. Mindezen rendelkezésekből kiderül, hogy a nyilvános magánárverési ingóságértékesítés-vezetői képzés nagy része jogi képzésből áll: a jogi oklevél, a szakmai gyakorlat megkezdéséhez szükséges vizsga, és maga a szakmai gyakorlat. Ebből következik, hogy e szakma gyakorlásához Franciaországban a francia jog pontos ismerete szükséges.

2. A tevékenység

120. A 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontja harmadik albekezdésének szövegéből következik, hogy a jogi tanácsadói tevékenység a döntő, és nem az, hogy szűkebb értelemben vett jogi jellegű foglalkozásról van-e szó.

121. Ha a közösségi jogalkotó azt akarta volna, hogy minden *jogi* foglalkozás ide tartozzon, az irányelv szövegének megalkotásánál általánosabb megfogalmazást választhatott volna, például jogi foglalkozások, amelyek feltételezik a nemzeti jog pontos ismeretét. Ez különösen akkor érvényesülne, ha *minden* olyan foglalkozást ide kívántak volna sorolni, amelynek gyakorlásához jogi ismeretek szükségesek.

122. Annak megítélése érdekében, hogy a magánárverés-vezetői foglalkozás a 92/51

irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának harmadik albekezdése alá tartozik-e, azt is ki kell deríteni, hogy a jogi tanácsadói vagy segítségnyújtó tevékenység az össztevékenység mekkora részét teszi ki.

123. Még ha a más tagállamok szabályozásával való összehasonlítás azt is mutatná, hogy a hasonló foglalkozás semmilyen vagy kevés jogi tevékenységet foglal magában, ez nem szól az adott foglalkozás Franciaországban történő ilyen minősítése ellen.

124. Ez egyrészt e szakma történetéből következik, azaz hogy miből keletkezett. A „commissaire priseur" foglalkozás gyökerei a francia forradalmat követő időben találhatók. Ez a történelmi fejlődés megmagyarázza, más országokkal ellentétben ezt a foglalkozást Franciaországban miért szabályozzák ilyen különlegesen, és miért foglalja magában többek között a francia jog pontos ismeretét és jogi tanácsadó tevékenységet.

125. Mindazonáltal a Bizottságnak egy Franciaországgal szemben tagállami kötelezettségszegés miatt indított eljárása következtében, amely e szakmai rétegnek a franciaországi árverések vezetésére vonatkozó monopolhelyzetét érintette, a „commissaire priseur" foglalkozást két részre osztották: a „commissaire priseur judiciaire"-re és a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítőre. Ez utóbbi eszerint csak nyilvános magánárverési ingóság-értékesítést végez. A kényszerárverés ezzel szemben, amelyet törvény vagy bírósági határozat által előírt árverésként definiálnak, a bíróság által kirendelt árverezők (commissaires priseurs judiciaires) monopóliuma marad. A francia szabályozás azonban több mint egy történelmi maradvány. Ezt mutatják a még ma is ezzel összefüggő feladatok, amelyekre a következőkben kitérünk.

126. Mindenekelőtt rögzíteni kell még azt, hogy a szakmai réteg által hozott szabályok alá rendeltség és az ezzel összekötött (fegyelmi) felelősség nem elegendő. Éppoly kevéssé elegendő a jó szakismeret és az ezzel összefüggő tanácsadás. A jogi előírások puszta ismerete, és azok betartása sem elég, különösen ami a polgári jogot illeti. Sokkal inkább szükséges az, hogy a megfelelő tanácsadás a szakmai tevékenység részét képezze.

127. Az iratokból úgy tűnik, hogy a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetője mindkét oldalnak, azaz úgy a vevőnek, mint az eladónak tanácsokat ad, és segítséget nyújt. Különösen a kulturális javak védelmét

érintő jogi helyzetet kell tisztáznia. Az eladót ezenkívül tájékoztatni kell az áru származását érintő esetleges jogi problémákról. Ehhez jön még a tájékoztatás a szellemi tulajdon jogáról, az adójogról, különös tekintettel a hozzáadotérték-adóra, valamint az áru szállításával összefüggő biztosítási jogról.

128. Az árveréssel összefüggésben az árverés vezetőjének tisztáznia kell az állam elővásárlási jogával kapcsolatos jogi kérdéseket, meg kell szerveznie az eladást arra az esetre, hogy a legtöbbet ígérő nem fizet, és jogi következményekkel járó jegyzőkönyvet kell készítenie az árverésről.

129. A tevékenység jogi részének kivételes helyzete abban nyilvánul meg, hogy az 1971. december 31-i 71-1130. törvény[21] 56. cikke ezt a szakmát a jogi foglalkozásokkal egyenértékűnek tekinti.

130. Így egyrészt túlzott lehet az a szemrehányás, hogy Franciaország a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői szakmát az irányelv átültetése során a közösségi joggal ellentétes módon „jogi tanácsadásként" minősítette, és ezért e kivételes rendelkezés megsértése áll fenn.[22]

131. Másrészt még egyszer meg kell jelenítenі ezen irányelvek valós célját: az oklevelek elismeréséről szóló irányelvek célja ugyanis – néhány más szektoriális irányelvtől eltérően – nem a tagállami szakmai szabályozási jog harmonizálása, hanem oklevelek kölcsönös elismerésének biztosítása. Ezt az elismerést bizonyos feltételekhez kötik, ha a tagállami szakképzések különböznek, és ez az adott fogadó tagállamban befolyással bír a szakma gyakorlására. Ezzel egyidejűleg biztosítják, hogy megmaradnak az adott tagállam jogrendszerének különlegességei, amelyek – mint jelen esetben Franciaországban – gyakran fontos történelmi és kulturális háttérrel rendelkeznek. Mivel az irányelvek minden tagállamnak megadják azt a jogot, hogy meghatározzák az egyes foglalkozásokhoz tartozó tevékenységeket, ellentmondana az irányelvek célkitűzéseinek, ha a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői szakmát más tagállamokbeli hasonló foglal-

21 – JORF 1972. január 5., 131. o.

22 – Lásd Jacques Pertek: „Free movement of professionals and recognition of higher-education diplomas", *Yearbook of European Law*, vol. 12 (1992), 293. (320.) o.

kozásokkal hasonlítanánk össze, annak érdekében, hogy ebből egyetlen közösségi jogi árverező foglalkozást építsünk fel, amelynek mércéi a megfelelő tagállami szakmák.

132. A jelen eljárás tárgyát képező, a nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezető foglalkozásra vonatkozó kérdéses francia szabályozás történelmi és jogi szempontból saját, magától értetődő részét képezi a francia szakmai jognak, és mint ilyet, el kell fogadni.

E – *Részeredmény*

133. A második előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre tehát azt kell válaszolni, hogy a nyilvános magánárverési ingóságértékesítés-vezetői foglalkozást az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jogi szabályozás értelmében a 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontja első albekezdése értelmében vett jogi tanácsadó foglalkozásnak kell minősíteni.

VI – Végkövetkeztetések

134. Mindezek következtében azt javasoljuk, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

1. A 89/48/EGK irányelvet kiegészítve, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló, 1992. június 18-i 92/51/EGK tanácsi

irányelvet úgy kell értelmezni, hogy csak akkor alkalmazható a francia jog szerinti nyilvános magánárverési ingóság-értékesítés vezetői tevékenységre, ha

– az Egyesült Királyságban a szakma nem szabályozott, és a kérelmező az irányelv 3. cikke (1) bekezdés b) pontjának értelmében vett feltételeknek megfelel, vagy

– az Egyesült Királyságban a szakmához nem követelnek meg ezen irányelv értelmében vett oklevelet.

A nemzeti bíróság feladata megvizsgálni, hogy az alapeljárásban e feltételek teljesülnek-e.

2. A nyilvános magánárverési ingóságértékesítés-vezetői szakmát az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján a 92/51 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontja első albekezdésének értelmében vett jogi tanácsadó foglalkozásként kell minősíteni.